ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я І ТУРИЗМУ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фізичного
виховання, здоров`я і туризму

_____ Микола Маліков

«_04_» _____10_____2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент туризму

підготовки бакалаврів

денної та заочної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Туризм

спеціальності 242 Туризм і рекреація

галузі знань 24 Сфера обслуговування

ВИКЛАДАЧ: доктор педагогічний наук, професор Наталія Маковецька

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри туризму, рекреації
та готельно-ресторанної справи

Протокол №1 від "25" серпня 2026 р.
Завідувачка кафедри туризму, рекреації
та готельно-ресторанної справи

Наталія Маковецька

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Дарина Люта

2026 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Зв`язок з викладачем (викладачами):
E-mail: natalia.v.mak@gmail.com
Телефон: +380663373713
Інші засоби зв'язку: *Viber, Facebook Messenger, WhatsApp, Telegram*
Кафедра: туризму, рекреації та готельно-ресторанної справи (каб. 302 4 корпус ЗНУ)

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисциплін «Менеджмент туризму» є ознайомлення студентів з теоретичними положеннями щодо організації туристичного бізнесу, особливостями функціонування підприємств туристичної галузі та управління ними; формуванні практичних навичок використання цих знань для прийняття управлінських рішень щодо функціонування підприємств туристичної сфери, підвищення ефективності їх діяльності.

Дисципліна «Менеджмент туризму» є надзвичайно актуальною для бакалаврів спеціальності «Туризм і рекреація», оскільки формує базові та спеціалізовані управлінські знання та навички, необхідні для ефективної роботи в туристичній галузі.

Пререквізитами освітнього компонента «Менеджмент туризму» є освітні компоненти «Організація ресторанного господарства», «Організація готельного господарства», «Реклама в туризмі».

Дисципліна надає студентам необхідні знання для управління туристичними організаціями та проектами, що робить їх конкурентоспроможними на ринку праці. дозволяє майбутнім фахівцям забезпечувати ефективну роботу компаній, реагувати на ринкові виклики та адаптуватися до змін у туристичній індустрії. Дисципліна «Менеджмент туризму» також акцентує увагу на сталому розвитку туризму, важливому для сучасного світу. Студенти вчаться інтегрувати принципи сталості в управління туристичними проектами та дестинаціями що дозволяє орієнтуватися в умовах глобалізації та адаптувати управлінські підходи до різних культурних середовищ.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	7-й	7-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	20 год.	4
Семінарські заняття		
Практичні заняття	20 год.	4
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	82
Консультації	1 раз на тиждень, формат проведення: за розкладом особисто к.302 4 корпус; дистанційно на платформі ZOOM	
Вид підсумкового семестрового контролю:	Екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9198	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи Оцінювання
Результати навчання: 1 Результати навчання: 1. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки. 2. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна). 3. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів. 4. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. 5. Володіти інструментарієм оцінювання економічної ефективності ресурсного потенціалу туристичних підприємств. Компетентності: 1.Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. 2. Здатність планувати та управляти часом. 3. Здатність працювати в команді та автономно. 4. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем. 5. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал. 6. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації. 7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту .	Методи навчання: Пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладання, частково-пошуковий, дослідницький методи. Поточні контрольні заходи: методи: усні (виступи на практичних заняттях, усне опитування, діалог, колегіальне, самоконтроль), письмові (ситуаційні завдання, тести), перевірка уміння публічно подавати певний матеріал (презентації, виступи, обговорення, рецензії). Підсумкові контрольні заходи: індивідуальні завдання (аналітичні огляди, презентації, виступи з доповіддю); екзамен: виконання тестових завдань.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Менеджмент туризму: сутність, основні підходи. Суб'єкт та об'єкт управління, їх характеристика, взаємозв'язок і взаємодія. Формування і розвиток науки про управління: зародження науки про управління, еволюція наукових шкіл менеджменту. Принципи, рівні, цілі, завдання менеджменту. Поняття процесу управління. Функції менеджменту як виду управлінської діяльності: поняття функцій менеджменту, класифікація функцій менеджменту. Сутність і класифікація методів менеджменту:. Суть і види управлінських рішень. Основні підходи до прийняття рішень. Процес прийняття рішень. Методи прийняття рішень. Організація та контроль виконання рішень. Типологія стилів керівництва.

Змістовий модуль 2. Туризм як об'єкт управління.

Ринок туристських послуг: характеристика і учасники. Суб'єкти туристського ринку: туристські підприємства: туроператори і турагенти. Система і структура управління туризмом.

Змістовий модуль 3. Планування, організація, координація, мотивація і контроль як функції менеджменту.

Поняття «планування». Його місце серед функцій управління. Методи розробки планів. Організація як об'єкт управління. Сутність організації. Формальні й неформальні організації. Види організацій. Характеристики організацій. Внутрішні складові організації та їх взаємозв'язок. Моделі організацій як об'єктів управління. Теорії мотивації персоналу. Менеджмент мотивації персоналу. Методи й інструменти мотивації персоналу. Функція контролю. Зміст, види, принципи та процес здійснення контролю. Роль людського фактору в управлінні туристським підприємством. Критерії добору працівників підприємств туріндустрії. Ефективна кадрова політика: принципи побудування, цілі та завдання. Розвиток кадрового потенціалу. Ефективність управління персоналом.

Змістовий модуль 4. Управління збутом туристського продукту.

Основні форми роботи туристських підприємств з організації збуту туристського продукту. Характеристика основних форм продажу туристського продукту. Особливості управління збутом туристського продукту.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

5.Зміст лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість Годин		Згідно з Розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Формування і розвиток науки про управління: зародження науки про управління, еволюція наукових шкіл менеджменту.	2	1	1 раз на тиждень по чисельнику
1	Функції менеджменту як виду управлінської діяльності: поняття функцій менеджменту, класифікація функцій менеджменту.Види послуг у системі спеціалізованого туризму.	2		
1	Суть і види управлінських рішень.	2		
2	Ринок туристських послуг: характеристика і учасники.	2		
2	Система і структура управління туризмом.	2	1	
3	Поняття «планування». Його місце серед функцій управління.	2		
3	Організація як об’єкт управління. Менеджмент мотивації персоналу.	2		
3	Функція контролю. Роль людського фактору в управлінні туристським підприємством.	2		
4	Основні форми роботи туристських підприємств з організації збуту туристського продукту.	2	1	
4	Особливості управління збутом туристського продукту.	2	1	
Разом		20	4	

6. Теми практичних, семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість Годин		Згідно з Розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Типологія стилів керівництва.	2	1	1 раз на тиждень за знаменником
2	Суб’єкти туристського ринку: туристські підприємства: туроператори і турагенти.	2	1	
3	Методи розробки планів. Моделі організацій як об'єктів управління.	2		
4	Методи й інструменти мотивації персоналу. Зміст, види, принципи та процес здійснення контролю. Розвиток кадрового потенціалу.	2	1	
4	Характеристика основних форм продажу туристського продукту.	2	1	
Разом		10	4	

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість Годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Схарактеризуйте структуру системи менеджменту. Назвіть і схарактеризуйте основні наукові підходи до менеджменту.	8	10
1	Аргументуйте, які фактори впливають на ефективність виконання управлінських рішень? Визначте найбільш характерні риси управлінської праці	7	10
2	Схарактеризуйте основні етапи розвитку світового ринку індустрії туризму та гостинності Схарактеризуйте основні етапи розвитку ринку індустрії туризмі та гостинності в Україні.	8	10
2	Опишіть основні види послуг в туризмі та гостинності. Схарактеризуйте сутність поняття «стандартизація послуг»	7	10
3	З вашої точки зору, у чому полягають проблеми управління підприємствами туризму та гостинності? Назвіть і схарактеризуйте основні показники якості послуг у сфері туризму та гостинності	8	10
3	Надайте загальну характеристику планування як однієї з функцій менеджменту З вашої точки зору, в чому полягає функція контролю?	7	12
4	Схарактеризуйте ту організацію діяльності, яка є прийнятною для невеликого підприємства розташування туристів. Спрогнозуйте, який вид мотивації буду тут найбільш ефективним.	8	10
4	Визначте вимоги до особистості сучасного менеджера Назвіть етапи добору управлінських кадрів для підприємств готельно-ресторанного й туристського бізнесу	7	10
Разом		60	82

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Практичне завдання (2 завдання: інтерактивна вправа, письмова контрольна робота)	Виконання письмового завдання на практичних заняттях – відповіді на 4 питання. Проведення інтерактивної вправи «Асоціація» на практичних заняттях.	Письмова контрольна робота – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Інтерактивна вправа – 7 балів	
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	**2**			**15**
2	Практичне завдання (2 завдання: вікторина, інтерактивна вправа)	Усне опитування-вікторина на практичних заняттях – відповіді на 4 запитання. Проведення інтерактивної вправи «Карта вражень»	Вікторина – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Інтерактивна вправа – 7 балів	
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	**2**			**15**
3	Самостійне завдання (2 завдання: тестування, презентація)	Виконання тестів на практичних заняттях – відповіді на 4 запитання тесту. Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях.	Тестування – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Презентація – 7 Балів	
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	**2**			**15**
4	Практичне завдання (2 завдання: інтерактивна вправа, письмова контрольна робота)	Виконання письмового завдання на практичних заняттях – відповіді на 4 питання. Проведення інтерактивної вправи «Аналіз передумов» на практичних заняттях.	Письмова контрольна робота – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Інтерактивна вправа – 7 балів	
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	**2**			**15**
Усього за змістові модулі контр. заходів	**8**			**60**

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу*	Критерії Оцінювання	Усього балів
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Екзамен	Індивідуальне Завдання	Виконання індивідуального завдання із заданої теми, презентаційний (графічний, наочний) матеріал, аудіо- та відеоматеріал, знання дослідженого матеріалу та здатність самостійно проаналізувати та ґрунтовно схарактеризувати матеріал дослідження.	Індивідуальне завдання – максимально 20 балів.	**20**
	Контрольне завдання	Відповідь на5запитань письмово.	Контрольні питання – по 4 бали за кожне питання.	**20**
Усього балів				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основна:

1. Білоусов О.М. Менеджмент туристичної галузі: підручник /О.М. Білоусов, О.Є. Лугінін, О.С. Морозова, Л.В. Соколова. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 580 с.
2. Білявська Ю. В. Теорія організації : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т.2019. 424 с
3. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2017. 260 с.
4. Менеджмент і адміністрування : в 2 ч. Ч. ІІ. Менеджмент : навч.посібник. За ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. Киев : ДП Вид. дім «Персонал». 2017. 326 с.
5. Ладонько Л. С. Менеджмент: теорія та практика : навч. Посібник. Київ : Кондор. 2018. 266 с.
6. Левицька І. В. Менеджмент підприємств за кризових умов : навч. Посібник. Київ : НОВИЙ СВІТ –2000. 2020. –176 с.
7. Менеджмент туристичної індустрії: підручник /В.П. Руденко, В.Я. Вацеба, В.М. Підгірна, В.Н. Цепенда та ін. Чернівці: Чернівецький національний університет. 2019. 440 с
8. Назарчук Т. В. Менеджмент організацій: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ : ЦУЛ. 2016. 560 с.
9. Основи менеджменту : підручник для студентів вищих навчальних закладів. За ред. А. А. Мазаракі. Харків : Фоліо. 2014. 846 с.

Додаткова:

1. Галасюк С. С. Організація готельного господарства : навч.-практ.посіб .К.: ФОП Гуляєва В.М. 2019. 204 с.
2. Мальська М. П. Основи маркетингу у туризмі : підручник. М. П. Мальська, Н. Л. Мандюк. Київ : “Центр учбової літератури”. 2016. 336 с.
3. Мельниченко О. А. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні : монографія. Х. : Вид-во НУЦЗУ. 2017. 153 с.
4. Нєвєнченко А. І. Інфраструктура туризму : конспект лекцій. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ. 2016. 95 с.
5. Організація туризму : підруч. / за заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. Тернопіль : ТНЕУ. 2017. 448 с.
6. Управління якістю в туризмі : конспект лекцій / З. Р. Шайхлісламов. Харків. торгов.-економ. ін-т КНТЕУ. Х. : ХТЕІ. 2016. 206 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про туризм» (зі змінами №324/95-ВР від 15.09.1995 редакція від 16.10.2020). URL: https://urst.com.ua/act/pro_turyzm
2. Ван Юйгуан Сучасний стан менеджменту в туризмі та шляхи його вдосконалення. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/yujguan.htm
3. Шелеметьєва Т.В. Систематизація принципів управління розвитком туризму в умовах трансформації національної економіки URL : http://www.venu-journal.org/download/2018/2/30-Shelemetieva.pdf

12. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з графіком.

Політика академічної доброчесності

Під час перевірки робіт студентів додержання політики академічної доброчесності здійснюватиметься згідно з «Кодексом академічної доброчесності Запорізького національного університету» http://surl.li/xgfnso

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами можна за умов виконання завдань.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Процедуру врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти буде організовано згідно з «Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)» http://surl.li/zeitdb

Комунікація

Комунікація викладача зі студентами: електронна пошта, Moodle, ZOOM, мобільний зв'язок.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2025-2026 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025 - 2026 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** https://tinyurl.com/ya6yk4ad. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): https://tinyurl.com/y6wzzlu3.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: https://tinyurl.com/y8gbt4xs.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: Тел. (061)227-12-76

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): https://moodle.znu.edu.ua

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): http://sites.znu.edu.ua/confucius